

Rada Polityki Pieniężnej

W dniu 20 stycznia 1999 roku odbyło się posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej. Po rozpatrzeniu bieżącej sytuacji gospodarczej oraz tendencji występujących na rynkach finansowych RPP podjęła następujące decyzje:

1. Oprocentowanie kredytu lombardowego zostaje obniżone z 20% do 17%;
2. Stopa redyskonta weksli zostaje obniżona z 18,25% do 15,50%;
3. Narodowy Bank Polski będzie prowadził 28-dniowe operacje otwartego rynku o stopie rentowności nie niższej niż 13%.

Decyzje powyższe wchodzi w życie z dniem 21 stycznia 1999 roku.

Uzasadnienie

1. Procesy inflacyjne

Inflacja mierzona wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych osiągnęła w 1998 roku poziom 8,6%, a więc o 0,9 punktu procentowego poniżej założonego na 1998 rok celu inflacyjnego w wysokości 9,5%. Prowadzonej w 1998 roku polityce pieniężnej towarzyszyły sprzyjające z punktu widzenia ograniczania inflacji procesy zewnętrzne. W szczególności znacznie wolniej, w stosunku do ogólnego wzrostu cen, rosły ceny żywności i surowców. Na skutek nałożenia się różnych czynników zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych, ceny żywności w roku ubiegłym wzrosły o 2,8%, tj. prawie cztery razy wolniej niż w 1997 roku. Podobny wpływ na ograniczenie inflacji miały spadkowe tendencje w zakresie kształtowania się cen światowych.

Rada przewiduje kontynuację spadku tempa wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w I kwartale bieżącego roku. Inflacja liczona w skali rocznej na koniec tego okresu może spaść nawet do poziomu niewiele wyższego od 7%. Będzie to spowodowane mniejszym, w porównaniu do 1998 roku, wzrostem podatków pośrednich i cen kontrolowanych. Rada przewiduje jednak, że w kolejnych kwartałach nastąpi istotne wyhamowanie tempa spadku inflacji. Biorąc pod uwagę wystąpienie mniej korzystnych tendencji w zakresie cen światowych oraz możliwość większych wahań cen żywności Rada nie wyklucza przejściowego wzrostu tempa inflacji w pozostałych kwartałach 1999 roku.

2. Podaż pieniądza

W grudniu 1998 roku podaż pieniądza (M 2) wzrosła o 13,4 mld złotych, tj. o 6,5% w stosunku do stanu na koniec listopada i wyniosła na koniec roku 220,5 mld złotych. Ten nadspodziewanie wysoki miesięczny wzrost podaży pieniądza spowodował, że zasób pieniądza zwiększył się w roku ubiegłym o 25% w porównaniu z prognozowanym jego przyrostem w przedziale 16%-20%. Przyrost podaży w grudniu był spowodowany w części zjawiskami o charakterze sezonowym, takimi jak roczne zamknięcia rozliczeń w systemie bankowym oraz trudnymi do przewidzenia zjawiskami jednorazowymi. Złożyły się na nie gwałtowny wzrost zadłużenia netto sektora budżetowego (6,6 mld złotych) oraz przyrost zagranicznych aktywów netto (4,2 mld złotych). W wyniku tych procesów zobowiązania złotowe wobec osób prywatnych zwiększyły się w grudniu o 4,3 mld złotych (4,1%) oraz wobec podmiotów gospodarczych o 5,9 mld złotych (14,3%). Natomiast zobowiązania walutowe wobec podmiotów gospodarczych wzrosły o 2,4 mld złotych, tj. 35,8%. Jednocześnie jednak roczna dynamika podaży kredytu spadła z 33,5% na koniec 1997 roku do 27,9% w 1998 roku. Pomimo przekroczenia prognozowanej podaży pieniądza Rada nie uważa jednak, by jej wzrost zagrażał realizacji celu inflacyjnego w 1999 roku.

3. Sektor realny

- a. Po jedenastu miesiącach 1998 roku realny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw nie zmienił się w stosunku do osiągniętego w ciągu 10 miesięcy ubiegłego roku i wyniósł 3,7%. W porównaniu jednak z analogicznym okresem 1997 roku dynamika realnych wynagrodzeń obniżyła się o 2,1 punktu procentowego. Jednocześnie w listopadzie po raz kolejny miał miejsce wzrost stopy bezrobocia z 9,7% w październiku do 9,9%. Wzrostowi stopy bezrobocia towarzyszył znaczny wzrost liczby bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy z 23 osób w październiku do prawie 35 osób w listopadzie 1998 roku. Zdaniem Rady sytuacja na rynku pracy, pomimo wciąż wysokiej dynamiki realnych wynagrodzeń nie stwarza zagrożenia dla realizacji celu inflacyjnego polityki pieniężnej.
- b. W ostatnich miesiącach ubiegłego roku odnotowano spadek aktywności gospodarczej. Podstawową przyczyną osłabienia aktywności gospodarczej jest obserwowany ze szczególnym nasileniem od września 1998 roku spadek popytu, w tym przede wszystkim załamanie się popytu zewnętrznego. Gwałtowny spadek popytu zewnętrznego spowodował również znaczne pogłębienie od września 1998 roku deficytu w obrotach bieżących bilansu płatniczego, który jednak liczony w skali rocznej kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

4. Skuteczne ograniczenie inflacji w 1998 roku oraz przewidywany jej dalszy szybki spadek w I kwartale bieżącego roku umożliwiają istotne zmniejszenie restrykcyjności polityki pieniężnej nie tworząc zagrożenia dla realizacji tegorocznego celu inflacyjnego. Szybsze zmniejszenie restrykcyjności polityki pieniężnej jest możliwe w związku z uchwaleniem przez Sejm budżetu w wersji zaproponowanej przez rząd oraz brakiem zagrożenia dla realizacji celu inflacyjnego ze strony sektora realnego gospodarki.